

Sygn. akt XXIII Gz 1212/16

POSTANOWIENIE

Dnia 21 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Paweł Kieta

Sędziowie: SO Aneta Łazarska

SO Anna Gałas (spr)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 21 lutego 2017 r. w Warszawie

sprawy z powództwa A. N.

przeciwko M. K.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 9 marca 2016 r., sygn. akt XVI GC 1510/15

postanawia:

1. oddalić zażalenie,
2. zasądzić od A. N. na rzecz M. K. 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

SSO Anna Gałas SSO Paweł Kieta SSO Aneta Łazarska

Sygn. akt XXIII Gz 1212/16

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 9 marca 2016 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie w pkt 1 umorzył postępowanie, w pkt 2 zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 1.217,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu i w pkt 3 nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie na rzecz powódki kwotę 150,00 zł tytułem zwrotu połowy uiszczonych opłat od pozwu.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że powódka pismem datowanym na 22 stycznia 2016 r. cofnęła pozew bez zrzeczenia się roszczenia. Pozwana złożyła wniosek o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania. To spowodowało umorzenie postępowania na podstawie art. 203 § 1 k.p.c. w zw. z art. 355 § 1 k.p.c. oraz na podstawie art. 98 k.p.c. zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu, które ta poniosła w kwocie 1217,00 zł tj. wynagrodzenie pełnomocnika i koszt opłaty skarbowej od dokumentu pełnomocnictwa. Sąd Rejonowy powołując się na art. 79 ust. 1 pkt 3 lit a) ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych uzasadnił zwrot powódce połowy opłaty od pozwu.

Powódka wniosła zażalenie na to postanowienie w pkt 2 w przedmiocie zasądzenia od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu oraz w pkt 3 w przedmiocie zwrotu połowy opłaty. Zaskarżonemu postanowieniu powódka zarzuciła:

1) naruszenie przepisów postępowania, to jest:

a) art. 102 k.p.c., poprzez nie uwzględnienie tego, że w przedmiotowej sprawie występuje „wypadek szczególnie uzasadniony” pozwalający na odstąpienie od zasądzenia na rzecz pozwanej od powódki zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 1 217 zł, a przejawiający się przede wszystkim tym, iż wystąpienie przez powódkę na drogę sądową stanowiło jedyną możliwość uzyskania ochrony jej interesów przed naruszeniami ze strony pozwanej, a ochrony tej powódka nie mogła uzyskać na drodze pozasądowej, co w przedmiotowej sprawie doprowadziło do wydania w sprawie błędnego rozstrzygnięcia w zaskarżonym zakresie;

b) art. 109 § 2 k.p.c., poprzez nie wzięcie przez sąd pod uwagę tego, że nakład pracy pełnomocnika pozwanej podjęty w przedmiotowej sprawie nie był na tyle znaczący i istotny, żeby zasądzić od powódki na rzecz pozwanej tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego kwotę 1 217 zł, a także tego, że pełnomocnik pozwanej nie podjął w sprawie czynności zmierzających do polubownego rozwiązania sporu, również przed wniesieniem pozwu, a cofnięcie pozwu nastąpiło przed terminem pierwszej rozprawy, co w przedmiotowej sprawie doprowadziło do wydania w sprawie błędnego rozstrzygnięcia w zaskarżonym zakresie;

2) naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. a) ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, to jest orzeczenie o zwróceniu powódce tytułem połowy opłaty uiszczonej od pozwu jedynie kwoty 150 zł, podczas gdy powódka fatycznie tytułem opłaty od pozwu uiściła kwotę 480 zł, a zatem sąd powinien orzec o zwrocie na jej rzecz kwoty 240 zł.

Powołując się na powyższe zarzuty powódka wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia, poprzez oddalenie w całości żądania pozwanej o zasądzenie na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego w łącznej kwocie 1.217 zł oraz poprzez zwrócenie powódce ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie łącznie 240 zł tytułem połowy opłaty od pozwu w związku z cofnięciem pozwu.

Pozwana w odpowiedzi na zażalenie wniosła o oddalenie zażalenia i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie powódki nie zasługiwało na uwzględnienie.

Jako nieaktualny należy ocenić zarzut naruszenia art. 79 ust. 1 pkt 3 lit a) ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, ponieważ sąd pierwszej instancji postanowieniem z dnia 15 czerwca 2016 r. sprostował swoją omyłkę. Powódka cofnęła zażalenie na pkt 3 zaskarżonego postanowienia, zaś Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 9 września 2016 r. umorzył postępowanie zażaleniowe w tym zakresie.

Odnosnie aktualnych zarzutów, Sąd Okręgowy uznał za niezasadny zarzut naruszenia art. 102 k.p.c. Jak podkreśla się w orzecznictwie przepis art. 102 k.p.c. daje przy orzekaniu o kosztach procesu prymat zasadzie słuszności przed zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy uregulowaną w art. 98 § 1 k.p.c. Decyzja o zastosowaniu art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu, ma charakter dyskrecyjny, oparty na swobodnym uznaniu kształtowanym własnym przekonaniem, poczuciem sprawiedliwości oraz analizą okoliczności rozpoznawanej sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2012 r., III CZ 10/02, z dnia 9 lutego 2012 r., III CZ 2/12, z dnia 8 sierpnia 2012 r., III CZP 62/12). Omawiany przepis powinien znaleźć zastosowanie wyłącznie w takich przypadkach, kiedy orzeczenie odpowiadające wynikowi sprawy, a więc obciążenie strony przegranej pełnymi kosztami procesu przeciwnika byłoby oczywiście niezgodne z zasadami słuszności. (...) okoliczności mogą być związane ze szczególną sytuacją życiową strony, zarówno w sferze materialnej jak i niematerialnej, mogą się wiązać

z przebiegiem procesu, w każdym jednak przypadku muszą usprawiedliwiać odejście od zasad podstawowych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2012 r., IV CZ 117/11).

Zdaniem Sądu Okręgowego skarżąca nie podaje konkretnych okoliczności, które mogłyby być uznane za „wypadek szczególnej wagi”, o którym mowa w tym przepisie. Powołanie się na to, że wystąpienie na drogę sądową było jedyną możliwością powódki uzyskania ochrony jej interesów nie jest wystarczające, ponieważ powódka zrezygnowała z kontynuowania postępowania zaraz po wniesieniu przez pozwaną sprzeciwu od nakazu zapłaty. Nadto taka sytuacja tj. konieczność wystąpienia na drogę sądową, ponieważ druga strona nie uznaje roszczenia, nie jest czymś nadzwyczajnym. Przeciwnie, jest to najczęściej spotykana przyczyna skierowania pozwu do sądu. W istocie nie są znane powody, dla których powódka zrezygnowała z dalszego domagania się ochrony swoich praw. Decyzja o cofnięciu pozwu jest prawem powódki, z którego ona skorzystała i w istocie nie musi się z tego tłumaczyć ale z kolei strona przeciwna, która została zmuszona do podjęcia obrony swych praw w procesie, ma prawo do żądania zwrotu kosztów procesu wywołanych właśnie takim działaniem powódki. Wynika to wprost z treści art. 203 § 2 zd. drugie k.p.c., który stanowi samodzielne uregulowanie dotyczące obowiązku zwrotu kosztów procesu pozwanemu bez względu na przyczynę cofnięcia pozwu. Pozwany zawiadomiony przez sąd o cofnięciu pozwu może w terminie dwutygodniowym złożyć sądowi wniosek o przyznanie kosztów (art. 203 § 3 zd. pierwsze k.p.c.). Wniosek pozwanego jest dla sądu wiążący, zaś odstępianie od wymienionych reguł musi być usprawiedliwione. Reasumując powódka nie podaje obiektywnych, szczególnych okoliczności, które dawałyby sądowi możliwość odstępstwa od powyższej reguły. W niniejszej sprawie nie mamy do czynienia ze szczególną sytuacją, gdy powódka jedynie oświadcza, że cofa pozew.

Chybiony jest zarzut naruszenia art. 109 § 2 k.p.c. W konsekwencji cofnięcia pozwu, pozwana złożyła wniosek o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu (art. 203 § 3 k.p.c.). Żądanie zostało zgłoszone w terminie i było usprawiedliwione stanem sprawy, ponieważ powoda, który zrezygnował z kontynuowania popierania pozwu, co do zasady uznaje się za przegrywającego sprawę. Sąd orzekający w orzeczeniu kończącym postępowanie w instancji był zobligowany orzec o kosztach zgodnie z wynikiem tego postępowania (art. 108 zd. pierwsze § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 k.p.c.). Pozwana była reprezentowana przez adwokata, który podejmował czynności w jej imieniu (wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty). Minimalne koszty, które pozwana poniosła, to opłata skarbową od dokumentu udzielonego pełnomocnictwa w kwocie 17 zł (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2003 r., III CZP 2/03) oraz minimalne wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 1.200 zł zgodnie z § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Sąd Rejonowy nie zastosował stawki wyższej niż minimalna, choć wynagrodzenie pełnomocnika może być przyznane w maksymalnie sześciokrotnej wysokości stawki minimalnej. Nakład pracy pełnomocnika był adekwatny do stanu i zawilości sprawy. Pełnomocnik podejmował w terminie i prawidłowo takie czynności, jak tego wymagają obowiązujące przepisy. Powódka cofnęła pozew przed pierwszą rozprawą, za co trudno winić pełnomocnika pozwanej w kontekście braku wielu czynności w sprawie. Brak działań pełnomocnika powódki zmierzających do polubownego rozwiązania sporu również przed wniesieniem pozwu też nie uzasadnia odmowy wynagrodzenia dla pełnomocnika, gdy strony nie wykazują woli zawarcia porozumienia, a po drugie pełnomocnik pozwanej został ustanowiony dopiero po wniesieniu pozwu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy oddalił zażalenie, jako bezzasadne stosownie do treści art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c.

Sąd Okręgowy zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 120 zł tytułem kosztów postępowania zażaleniowego. Orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego ma swoją podstawę w treści art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. oraz § 10 ust. 2 pkt 1 w zw. § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

SSO Anna Gałas SSO Paweł Kieta SSO Aneta Łazarska